

Landskap: Halland *Upptecknat av:* Harald Nilsson
Härad: Hök *Adress:* Karl XI gatan 23 Lund.
Socken: Knäred *Berättat av:* Edvard Svensson
Uppteckningsår: 1930 - 1935 *Född år* 1873 i Attarp, Örkelljunga

Uppteckningen rör: Övernaturliga väsen.

Bäckamannen	S. 1.
När bäckamannen satte eld på sam-myllan.	" 2.
Kvinnan, som råkade ut för bäckamannen.	" 3.
Bäckamannen, som gick till pigan.	" 4.
Bäckamannen spelar för Korgamakaren, och hämnas skrattet.	" 5.- 6.
När jägaren sköt på bäckamannen.	" 7.
Bäckamannen som häst.	" 8.
Bäckamannen visar sig som ett gult föl.	" 9.
När skolpojkarna red på bäckamannen.	" 10.
Bäckamannen visar sig som en kalv.	" 11.
När Bengt Ud spelar älvastycket.	" 12.
Gäddan i Lärkesholms sjön.	" 13-14.
Goenisse.	" 15.
Goenisse tar in hö.	" 16.
Goenisse bakar för pigan och slår ihjäl kalven.	" 17.

Skriv endast på denna sida!

28 sid.

Goenisse i Tockarp.	S. 18 - 19.
Göenisse som bågge.	" 20.
När käringen gjorde en mjölkahare.	" 21.
Mjölkaharen kräker upp mjölk.	" 22.
Lantmätaren i Tokkarp som gast.	" 23.- 24.
Myringen vid Boalt.	" 25.
När det spökade hos Korgamakaren.	" 26.- 27.
Svedjefolket såg ett spökliktåg om natten.	" 28.

5022

Bäckamannen.

Bäckamannen kan förskapa sig till vad som helst.

Om man skall köra med honom, skulle man taga ett betsel och
stryka det med en oblat, som man tagit, när man gick till
nattvarden.

Halland
Jöke
Gnäred
1930 - 1935

Nyk. Edvard Persson
Bor Edvard Persson m.fl.
Född 1873 i Attags
Örebelljunga

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

- 1 -

När bäckamannen satte eld på sam - myllan.

Min moffar hade en sam - mylla, de va en långsav- mylla, i Tockarp. Dar va två bönner, som hade den ihob. Så va han dar å såga en kväll, å så skolie han fila saven. De va på den tien, da hade stickblås. Då hörde han, ad dar va nåd som sprätte i sågspånen, å for hanom å töcka, va de liasom en hong. Å när han då hade lyss på de darringa letta, så ble han galen på ed, å så to han å slängde nör stickeblåsed te'n å sa: "Ja ska ljusa de, så du får sett".

Sin så dröjde de ente många minutter, ingan hela sam-myllan sto i ljusan loe. Å Sven Tuasson, de va min moffar, sprant dar ifrå så fort han konne. Å de brände, sin han kom hem, de konne han se, for han bodde bara en bid dar ifrå. Å de brände så fasel&tt .

Å när han då om mårenen kom did å skolle se, för han trodde, myllan va oppbränder, å ad dar ente va nåd igen, så sto myllan dar ensdant. De va bäckamannen, som skrämt en. Sin va han dar allri om kvällana å såga.

Kvinnan, som råkade ut för bäckamannen.

Bäckamannen geck te min moster. Hon lever ännu. Hon bedde hos min morsa, när de hände. Då va ja helt onger, men de e en varklihed. Moster så når han trilla nör å taged en gång. Hon va te vårt å vov för forr så vove da möed te klär. Hon visa se letta konsti, ingan de hände. Å så en gång sad ja dar å spolte, for ja spolte te dom, når di vov, for de behövde fortjänas pänga. Så va dar min kosin, han bodde mä dar, han sad å gjore kora. Å de to på na, så hon spelte raint tosing. Så min kosin måtte opp å hålla na, å ja sprant for lived ifrå alltihoba. Å hon skreg, så ja kan höra skriged, når ja vell.

Å så va dar Maines Svenssen, de va min mobro, han geck åsta te Annars Hanssen i Fuelt. De va en kloger gobbe. Så sa han, va som fattas na, darfor ved ja ed. Hon hade kommed över ,dar bäckamannen hade gåed, å så hade hon släppt letta blo - hon hade menstrasjon - å sin feck han makt mä na. Sin så feck hon en lapp, som va virad ihob liasom en cegar, å den feck hon sluga. Vi hade å sköda länge mä hinge, men sin så bättra de se. Men de dröjde en ti.

Bäckamannen gick till pigan.

De va min mormor, Sissla i Tockarp, hon e dö for en 35 år sin, hon tala om dendarringe bäckamannen, som geck te pigan. Pigan sto å bröjde brännevin i brögghused. Å så borja hon ble letta besynnerli, så språgte da mä na, å frågte na te, om hon ente hade nån fästeman, som geck te na om kvällana. Då sa hon, ad hon hade en granner kar, som geck did. Så språka da mä na, ad hon skolle fråga hinga fästeman, om han ente konne si na beske på, va da skolle göra mä en ko, som bäckamannen geck te. Så frågte hon hanom, å han sa na beske, men han töckte ente meed om ed. Da skolle ta två brända folkaben å binga i en klud å binga på koen.

Så gjore da meed rekted de, men da bong ed på pigan. Å så befallte da na, hon skolie ha'd om se, när fästemannen kom. Så kom han å skolle gå te na, men han konne ente utan han levde sånt liv. Å for hinge å töcka hållt han på å riva nör brögghused. Å då begreb hon, de va bäckamannen.

Bäckamannen spelar för korgamakaren, och hämnaseskrattet

Ja va ude å geck en kväll, de e nog en 35 år sen. Ja hade vad i Mattarp å skolle gå hem te Attarp. Å när ja kom dar överå-en i Tokkarp de ligger strax ve Mattarp så hörde ja nånting, som spela så fin mosik, så ja har allri hört så fin mosik i all min ti. De spela fiol. Ja sto dar på bron å skolle se, om ja konne se nåd. Når ja ståed dar letta, å hört på men de spela så geck ja min väj. Når ja så kom te Johannes Ols i Tokkarp, så va dar så ljust i porten, som dar vatt elektrisk beljusning. Så sto ja dar å titta letta, ja onnra vaffor dar va så ljust. Men så fondera ja på, ad dar va en som dom kalla for "Röven", ja ved ente va han hette. Han lå å fylla se å slo ihjäl se på en hälla dar tätt ve. Å han spöga så rasane. Å dar va ljust i bÿggnaden så länge, att ja trodde de va han, som va darfå å spöga. Ja konne ju ente veda va de va. Så geck ja min väj darifrå å knalla me mod hemmed. Å når ja då kom tätt ve hemmed, så va dar lyktetånt på gården. Å darr va nånna stycken kara, som välte å ed enelass dar å då skratta ja te å sa: "De va bra forr ja behöver ene", men när ja kom did så va dar ente nåd. Så geck ja ting å la me. Å norr ja ligged lette granne, så va de, som om de hade tad hela över-reen å hused å slängt den ud på gården. De knaga så joren redeskaka, å ja trodde ad de rev ner hela byggningen i ett enda tag. Men då ble ja liete hauner & så tänk-

5022

te ja, de e bäst å la ble å skratta åd bäckamannen, for de
vä säkert han, som föllt åtte me hela tien. Å sin så ble allt-
sammans töst.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—*—
-6-

När jägaren sköt på bäckamannen.

En gång nor den darringe jägaren på Lärkagoss skolle gå å skuda ällinga, så feck han syn på bäckamannen, som lå i gräsed. Å han hade öjen stora som vannkoppa. Men han velie ente skuda påen, for ad han ente skolle skrämma ällingana. Men så sa han for se säl: "Legg du här tes ja kommer tebaga, så ska ja väll ente sveja de." Å meed rekted, nor han kom tebaga så lå han dar, å så skåd han på'n. Å då sa bäckamannen: "Oui, oui, owomp." Å så dög han.

5022

Bäckamannen som häst.

En gång va bäckamannen på gården, där hemma i Attarp, som häst. Å han stompa som en stor häst, å han hoppa å slo häskona ihoba. Å så måtte Birger, min brorson, ud å se. Han trodde de va en häst, som va kommen lös. Men han så engen häst. För när han kom ud, sprant hästen så de reded gnistra ätted. De va liasom om nån reed på'n. Så geck han i byn å skolie höra om där va nån häst som va kommen lös. Men de va dar ju ente. Å så geck han hem igen.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—*—
-8-

5022

Bäckamannen visar sig som ett gult föl.

I Tockarp hade da ed gult föl. Å så en kväll hade di tad eng ed, som da bruga ta eng djuren. Men så udad kvällen, så di föled, de sprant dar ude. Å då trodde da, ad de hade kom med ud igen, å så geck da ud å skolle ta`d. Å ätte som di geck å skolle ta`d, så flötta de se å da fenge ente fatt i ed, for de knalla se åsta över åen eng på öana. Men när di sin kom hem, sto föled meed rekted i stallen. Då forstoe da, de va bäckamannen.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—*—
-9-

När skolpojkarna red på bäckamannen.

De va i Åsljunga de hände en gång, ad när skolepågana skolle te skolan, så träffa da ud for en häst. Å di va meed nyfikna å skolle försöga ria på'n, for hästen va mägorli. Å di klöve på hästen en ätte annan, å di feck meed rekted plass, for han feck längden allt ätte som pågana komme på. Å så ree da ed stöcke. Men så for pågana å töcka geck de for fort. Så dar va en som skreg: "Kors i Kreste kors, som de går!" Å då låe alla på backen. Så va de ente mar.

Bäckamannen visar sig som en kalv.

På ed ställa tätt ve Tockarp geck bäckamannen te en ko. Å for så hade da så kålla hus så när en ko hade kaldd så toe da eng kalen i stuan.

Så hade di en ko, som skolle kala, så geck da ud å tetta te na. Å meed rekted, nor da komme ud å skolle se, så lå kalem dar bagom koen. Så skolle da ta ing en, å varma opp en, for de va skarp vinter. Å så satte da sängen, älla de va soffan, for jörnes, så skolie han va dar nånna da. Så engan da to eng en så skolle da se, va de va for en kal. Men då borja kalen å skratta, å så sa han: "He, he, he, da vella känna min kosse". Å så sprant han. De va säla bäckamannen, som lå dar som en kal.

När Bengt Ud spela älvestycket.

Ja si de va en lustiger gobbe de, å han väjde bara en å en hal mark, när han föddes.

De ble den ligaste häststatjyven på tjugo miles håll, å han stal så färbannad. Men så va han mosikant osse. Å han konne säl göra fioler.

Så skolle han te å spela älvestöcked på ed ställie. Men han velle ente, for när han spela de stöcked, så konne engen slutta å dansa, å säl konne han ente slutta å spela. Men så söb han se fuller, å så snacka han mä en bekanting, ad han skolle skära å strängana, när dävelen to hånn om dansen. Sin borja han å spela. Å alla så dansa da å hoppa å melkafaden dansa på hyllorna. Å stompana flöe ikring. Å dar va engen konne slutta å dansa, å så forstås borja dansaned gå emot sjöen. Men då to Bengt Ud fiolen å slo en i bored, så de skreg i strängana, å så va de slutt mä dansen.

Herr.

Nr. 66

Kinnesd n:m

1930-35

Myr. St. Nilsson

Ber. Per. Svensson

f. 1873 i Örkelljunga

Gäddan i Lärkesholms sjön.

Pål Bengtsson på Lärkagoss, de va min brorsa svärfar, han tala om for me om gäddan i Lärkagoss sjön. Å han e dö nu for nånna år sin. Allti når da feska i den sjön va dar en stor gädda, som slög krogana å alltihoba for dom, å så grina hon for dom å töcka. Så va dar en sme, som forplikta se te å ta gäddan. Å han gjore meed rekted en storer krog. Å så satte han en storer fesk på, å sin satte han ett stort lant reb i. Å sin så knalla han se åsta ud i sin ega å skolle försöga å tanna. Så hade han ett lited ankare te flöde for han skolle konna se når hon nappa. Å gäddan kom meed rekted å nappa, å sin så dro hon så pass så hon dro egan mä se, så de reded sorra ätted. Så knalla smen se åsta mod lanned, å han bant reb te ätte som de behövdes for han hade mer me se. Å när han då kom fram såhade han en storer ving, som sad i ett par trä å så fäste han rebed i den. Å så va hela Lärkagoss by näre å skolle hjälpa te å vinga fram gäddan. Å nar da hållt på letta kom de bå te dom ifrå hemmed att krogen pissa blo, så da skolle skynga se hem, då va dar en del som geck. Så hållt da annre på å vinga på gäddan. Når da så hållt på letta så for dom å töcka så sto hela byen i ljusan låga, å då sprant da annra. Men smen han forplikta se på att han skolle ha gäddan. Å han to na meed rekted. Å hon va så stor så da finge rulla opp na i en höstavagn. Å så kokte da tran

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—
-13-

5022

å na, for hon va så stor. Å sin geck smen hem å la se å söva,
for han ble sömni, men han vagna allri mar, for han döe.
Men sen de hände, hal dar ente vad bra å feska i den sjön mar.
For de va själva sjöråded da toe.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—
-14-

Snåred, Hök, Hll.

Harald Nilsson 1920-25

5022

Ervard Berntson
f. 1873 i Attarp Örkiljunga

Goenisse.

Di lejde goenisse, på sto di, å så skolie han ha lön.
Han skolie ha en målti mad om julen, å så skolle bonnen ud
å träffa'n ude ve farstustenen. Så skolle han pega ud en lea-
mod å en fenger, å den hörde goenisse te, nor bonnen va dö.

Di gjore se en goenisse på de vised, ad di toe en liten
ask, å så båra di sju bärer i asken, å så to di en hornko
(ekoxe H.N.) å släpptte did. Sin så la di en abelat (oblat),
som di fått, när di geck te nattvarden, i asken. Når så
hornkoen hade eded opp den, så va dar en goenisse. Så va de
te å slätta ud en. Når di släpptte'n i asken, skolle di läsa
nånna or om, ad di skolle höra honom te, når di va döa.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-

ARKIV

—
-15-

Knäred, döfk, All.

5022

Harald Nilsson 1930-35
Edvard Svensson
f. 1873 i Örkelljunga

Goenisse tar in hö.

En gång va dar goenisse på ed ställe, å så skolle han ta eng hö. Å så va dar sju lass hö, han skolie ta eng. Så skolle han ha mjölgröd å eda när han tad eng höed, å så skolle han ha sirop å döppa'n i, for han e gla ve sött.

Å när han fåd tad eng höed, så feck han fatt i sin gröd å skolle eda, men så va siroppen kommen nör på bånnen i fadet, så han feck ente fatt i nån sirop. Så ble han galen på ed, så han to å rylla ud höed igen. Sin så geck han å vände gröden om, å så va siroppen på bånnen. Så åd han gröden, å så ga han se ud å rylla eng höed igen.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—*—
-16-

Goenisse bakar för pigan och slår ihjäl kalven.

Så va dar en pika på ed ställe å tjänte, å så va hon ble en trötter, så hon söv länge om mårenen. Å så skolle hon baga. Då va Goenisse te rais å baga, men pikana söv. Så, när hon då kom opp å skolle baga, så hade goenisse brö i onen. Han hade ryllad eng helka dejen i onen, sin han hade ällted. Så ble pikana lissen for de darringa. Då sa goenisse: "De e ente faled, for dar bler goa mallatompa te mormor". Men hon ble ente belåten mä de. Då sa han: "De e ente faled mä de". De ha bagad dar på ed ställe ente lant harifrå, så ja ska snart skaffa brö". Så to han degen i en säck å bar den did å bytte, å så to han hint å slängde eng i onen, å så feck han rekted brö.

Å så, när han geck dar å flora kregen, så va dar en kal, som va grätten å se, å ente velle eda. Goenisse velle allti ha granna kreg. Då ble han rasane på en, for han ente velle eda. Å så to han kalen i benen å slo en i väggen, å slo i-hjelen. Då borja pikana å gråta. Hon sto å så på ed. Så sa han: "De e ente faled mä de, ja ska snart skaffa en annen kal, som e precis sammedan." Han vesste, var han hade'd. Dar skolle ente skelja mar en tre hår, å de vardar ju engen, som konne se. Så to han den döe kalen på nacken å va å bytte. Å så kom han hem mä hin kalen. Men den växte å ble meed grann.

Goenisse i Tockarp.

Di hade en goenisse hos min moffersa nabbo, å han geck dar å bar hö å levde te'd, så de knirka i spännena på längerna så rasane. I de stora hused te moffersa, dar pågana å töserna läe, när di växte opp, sto dar en gammal spingerock, å när di hade lagt se om kvällana, så borja spingerocken å gå. Så föltta di en från den ena sängen te hin, for de va engen, som velle ha'n tätt ve sängen. Då såe di meed rekted, ad dar sad en liten mus på tröved (trampan), å så geck rocken. Å di hade for se, ad de va goenisse, som sad dar å spant.

Sin så va dar en pika, som tjänste te Sven Lars - de va i samma går, for dar va två fjärendelsgåra men di va böggda i en kringböjd går. Å så skolle pikana legga i de stora hused - den store salen - en sommar. Men dar va sånt rasane spöge, så hon konne ente hi se dar. Så talte hon mä Petternilla Svenssen, de va mor min, hon va tös då, om hon ente velle legga mä dar en natt. Å de gjore hon meed rekted. Å när da hade leggad letta, så forstås kom spögded. De kom opp å en källare i samma rom, som di läe, å så va de dar överallt. De hade en skingpäls, som de asa ätte se, for dom å töckta. Å de va ude å flora koerna, å de skar hackelse, å de flöda mjölk, å de diskta skrälle, å de knoga hela natten te ud mod dar.

Når de kom opp å källaren, så geck de över sängen, dar töserna låe, å asa sin skingpäls ätte se. Å mor har berättad ed, å hon sa, ad de va så tongt, när de kom över sängen. Å så, när de skolle nör, så va de över dom igen. Men sen va de slutt den natten.

Te Sven Lars va kregen allti bra. De va dar, da hade goenisse. I morsa hem, dar to han ed ifrå. Sven Larsen, han spöga sin han va dö. Mor å far sa, ad han sto å titta i fönstered, å dar va många annra, som så ed. Han va grå som en säck, men så va dar enged hue på en. Goenisse finge di allri se de va bara musen. Goenisse e osynli.

Goenisse som bagge.

Så va dar Johannes Persson i Jonsnahult i Knäred. Han hade sett goenisse. Han va ude på en går, han sa va den hette, men ja har glömt ed å. Å dar va han ude mä bonnen å geck å titta på kreatursbesättningen. Å kregen va så feda å granna, så han hade allri sett så granna kreg. Så va dar en bagge, som geck dar på floren (bakom kreaturen i ladugården.H.N.) å stötte bonnen i sian, for sånna gamla baggar forstås, da e näsvisa. Å han stötte te Johannes Persson mä nåd önka tag. Så velle bonnen gi Johannes Persson två å kregen, vecka han velle ha, om han velle ta emot baggen mä, men de vågte han se ente ve. For den baggen, de va goenisse. Han hade gjort goenisse å en bagge på de vised mä abelaten. Å hade han blett kvitt baggen, hade han vad å mä goenisse mä, å då hade Johannes Persson fåd hatt en. Han känge nock ente så lide te sånt, for de va han, som va geft mä Kloga-Stinas tös. Han e dö nu. - Di konne aliri ble å mä goenisse, udan ad di konne få en an te å ta se ann en.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-

ARKIV

—•—
-20-

Halland
Väst
Värmland
Värmland
Värmland
Värmland

När käringen gjorde en mjölkahare.

Dar va en gång en käring, som sto å skollle göra en melkahare på loen. Så va dar en sån darringa pall dar ovanför, å dar va en vandrare älla tiggare, som lå dar å titta på, män hon gjore den. Så hade hon fira brända stickor på ed lagen. Å så hade hon en sölverske, den skolle hon ha te huded åssåv), en del sölv (solv), som hon skolle ha te rögg. Så vira hon ihob ed å gjore ed i orning, å så läste hon fored. Å de sista hon sa va: "Statt opp i fans namn!" Så lå han å lyddes på de darringa, å så sa han: "Nä, legg i Jesu namn", å då trel-la haren igen. Å hon försökte flera gånga, men han hållt på sitt vis, så hon feck engen rätt på ed. Så trodde hon, ad hon va for gammal, så hon sa: "Ja e for gammal". Å så to hon hinga gréj å geck eng. Å så feck hon engen hare den gången.

Opp. Harald Wikén
Bor. Gr. Svenska
Född 1873

5022

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—
-21-

Mjölkahararna kräker upp mjölk i kopparkittlarna.

Så va dar Moda- Eliassen - de hette Moden 'dar han bodde-
Han va på ed ställe å snickra, for han va timmerman. De va
onne höstatien, så da låe ude på logåled både slättakarana
å han, for da skolle opp tilja på mårenen. Å så om kvällen
så satte käringen på ställed ud ed par kobberkättla dar på lo-
en, å di va så skurade å granna. Så onnra Moda-Eliassen va
da skolle va te mens hon satte ud sånt. Så, när de hade dras
udad natten, så kom dar två kara eng på løen. Da va alideles
vidklädda. De va melkaharna. Å så borja di å kräga över mjöl-
kakättlana, å ättesom da krägte, så rann de nör i kättlaha.
Så va di dar tre gånga å krägte. De dröjde ed lided bede mel-
lan var gång, da kom. Sista gången da kom, ble kättlana näs-
tan fulla.

Dan ätte kokte käringen gröd, så dar va ente ont om
mjölk. Da hade enged viare å mjölnka, men mjölk hade da tē-
räckeled. Men Moda-Eliassen konne ente smaga gräden, for han
hade sett, horr mjölken va kommen tēhused.

Lantmätaren i Tokkarp som gast.

De va när da skolle ha lantmätare i Tokkarp, de e väl en 50 år sen, så såe da forebo (förebud) De va min kusin som så en svårt hong, som sprang å dro en kädja ette si, å illen redet stänkte å en, dar den dro fram. Så kom lantmätaren å borja mäta, å ette va ja minns så va dar tre lantmätare. Di två döe å den tree döe mä när han gjort sitt. Så va dar en, som hette Johan Svensson, han smorde lantmätaren så han fänge da bästa, for han hade pengar. Så da mäta orätt. Å sin mätningen va slut å mätaren va döe, så ble dar sånt väldit spöge. Så fort solen va näre så sto han dar me sitt stativ å så skreg nån ud nomren på steckorena å så skreg han: "Bort". Å så knalla da åsta te en annan steckka. Å de geck så i flere år, å da konne va i tjyva vis, som konne stå å hörad. Så sto ja dar en gång å härmde ätten, å mina bröra va mä, men da ble rädda å språnge ing. Ja hade forr me att han inte konne komma fram utan han feck ble på sitt område. Når ja då hade ståed dar letta å harmt (härmst) etten, så måtte ja ing i rapped. Ja hade forr me att han inte konne komma över linjen, men jo men kom han fram å donra i väggarna så de ronga i husen. Men sin härmde ja ente etten mar. Sin så va de en kväll, min bror Olof var ude, så hörde han dar va nåd, som skreg. De va sin ett bede ette. Han ble så

5022

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—24—

rädd, for han trodde att de va lantmätaren. Så geck ja ud å skolle höra på skriget, for ja har änte vad rädd å me. Så hörde ja de skreg, å ja skreg igen for ja skolle ha reda på va de va. Å mårt va de som joren, å ja skreg å geck på ritte dar de skreg, å geck hän te spöged. Men de va bara en, som hette Tomas, de va en krämare. Han hade två käppa, så da kalla'n for "Käppa Tomas". Å så när han gåed ett bede så trilla han, for han hade vark i benen. Så finge vi asa å män. Han skolle opp te Ola Svensson. De va vår torpare han va en sån darra seffratist å de va Tomas åsse. Hade ja nu vad lia rädd som min bror, hade han fåd ligged dar om natten å frösed ihjel, får de va mitt i vintern. ----- Men nu fornimmes dar inga spöge, de e for gammalt, å dar har inte hörs nåd på länge.

Kvarnslöv, Boalt.
uppt. av Karl Nilsson
1930-35

5022

Myringen vid Boalt.

Nor ja bodde i Boalt, de e en 35 år sin, så skolle ja gå hem te Attarp en kväll. Nor ja kom dar oppe ve Järaled, som da kallad, så ljuste de opp backana så ja konne saj på en lång sträcka. Ella va de mårt som joren, ja stanna å titta på ed gång på gång, å ja onnre på va de konne va for nånting. Men så tänkte ja me om, for ja skolle forbi kolaplassen - där di hade bränt kol - å dar va en myring begravad. For forr nor di dömdé dom for nånting, så slo di en träpäl i- genom dom mens di va i live, å sin skriga di så faseled, nor da ska opp å joren å te körkegåren. De e på den tien på åred, nor di e mördade. Å så skriga da lia räled, nor da ska nör i joren igen. Da skriga så forskräcklia hemskt så. Å ja kom tätg ve dar men ja konne ente gå fram. For me å töckva de som dar vad en massa skjussa, å da prata å geck an så faseled så geck ja ront omkring backana, så ja konne komma he m. Sin tänkte ja på de, ad mor hade talad om, ad dar va skjussa, som skolle kört fram dar, men da konne ente komma fram, daj heller. Da finge vänta daj mä. De va for längre ti sin. Men ja har allri sajt nåd dar mär än samme gången, men de va hemskt hemskt å se å höra.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

-25-

När det spökade hos Korgamakaren.

Ja hade köpt ed ställe i Skinnesböge i Hinneryds sömn, de e väl en 10 år sin. Så va dar inged viare mä ed, men dar va spöge. Ja bodde dar rent ena ~~dar~~ oppe, å nor ja en gång kom nér te min mor i Örkelljonga så sa hon: "Va töcker du om ed å bo ena?" - "Ena, ja e ente ena, ja har ed spöge om ente två", sa ja. - "Du har då aliti vad fuller å galenskb", sa min mor. Ja sa: "Vllen I ente tro ed, så konnen I väl komma opp å se". Så va de ju i kristien, å dar va ont om mad, så båe mor å min bror å en brorson, di flötta opp te me. För dar va de lättare for dom å få mad. Å min bror å ja vi sad i stuau å gjore kora. Så borja vi å tala om spöged, å då sa mor: "Du mä ditt spöge, vi har ju ente sed nåd". Så va dar ed rom, som va liasom letta finare. Å ja sa: "Dar inge dar e spöged, å vi konna ju ligga dar i natt, så få'n i se." Så lå vi dar den natten, å de geck bra dar kom inged spöge. Å di bara grina for ja nämt omed. Men ja sa: "Vänta bara de kommer nock." Å så nästa natt lå vi å prata länge, så dar va ingen som söv. Men så me en gång öppnas dorren mä en gång, de va väl ve toltien. Å dar kom ed sånt värstråg ing, men dar syntes ju ingen. Å så borja de å dra opp en gammal dala-klocka, ja hade, å klockan borja å gå å slå å dar va sånt väden. Å sin kom spöged å geck hän te morsas säng, å de jäm-

ra se å pusta, å sin kom te fram te min säng, å ja konne känna hor de to mä näven över ansikted. Sin geck te mor igen å borja å dra i sängklärlna å velle kryba te na i sängen, å de gjore de osse. Å de jämmra se precis som en som skolle dö. Då skreg mor: "Här vell ja ente va en minut längre for spöged ligger hos me i sängen". Å då sa ja te spöged: "Veck ska du nor du ente vill vedä hud." Å ja feck väck ed, å sin vågte de ente göra nåed, nor ja va hemma. De hållde se ude på gården, å de levde så faseded dar ude. Så en gång, nor ja hade vad ude å kom hem, så geck mor ude på gården å de va på natten.- "Vaffor gån I här", sa ja. "Jo", sa mor, "spöged e rent galed, de kom ing i stuan, så ja tore ente va inge". Men nor ja sin kom ing, så va dar töst å stilla,

Forsta gången ja hörde spöged, va en julafatan. Ja sad ena inge i stuan å läste i en tining. Då va de som om dar hade kastats en stor sten frammanför föderna på me, å stöved rög ikring, ja hæde ente sopad. Dar va en snèckare å en käring döa dar på ställed. Ja hörde så titt smeckaren. Iblan geck dorren opp å dar kom ed sånt värstråg ing, men dar syntes ingen, å sin så va de, som om nân hade slängt en hel famn bräder på galed. Då ble ja nästan rädder.

Svedjefolket såg ett spökliktåg om natten.

Forr i världen bore dæ allti liggen, da skjussa dom allri, å så hade da svedjehanka å stänger å så va där fira stöcken te å bära. Å nor da bored ed bede, så bytte da om, for da blee trötta, nor da hade lant å bära.

Så hände de se en gång i Tokkarp, de e över 60 år sin, att da läge dar på ed ställe tätt ve väjen, da kalla'de for "järaleed" å brände svedja, å så skolle da passa opp illen. De va om kvällen sin solen va näre, de va ve 11-12 tien. Så kom dar meed rekted en ligfär, å de va gastar. Da konne höra hur de knaga i vedjehankarna, å så byttes dar om bärareenågerlunda mitt får dar de va. Å när da bytte så ljuste de, å så skreg de, å de va sånt värstråg. Å dar va Johannes Svensson, de va min morsa bror, han skolle kryba opp, for dar va gäre, å se, men han kröb nör i rapped. Å så knalla da åsta genom leed, å da konne höra när de löjtes opp å slo igen. Å så bar da åsta, å så ble da t töst å lont igen. Å så meed rekted dar näre i Floselt, dar skolle da ju fram, å dar va satt ett hus på den gamla väjen, väjen va ändrad letta, å dar va somlia likfärar, som bytt på den plassen for. Å när da komme fram bytte da inge i stuan. Å dar va en skomagare, han hette Petter Bengtsson, som bodde dar han e dö nu i Amerika. Å nu e hyttan nör-reven för nånna år sin. Så nu ha da meed rekted fritt lopp te å bytta om dar. Mor har säl talad om ed, for hon va mä dar.